

ЛІГА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ
в Австралії

БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ

НАШ ФРОНТ

» OUR FRONT «

СУСПІЛЬНО ПОЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

рік. 8.

1975

ч. 6.

НАШ ФРОНТ
суспільно-політичний журнал
видає
Ліга Визволення України
в Австралії

Редагує: Колегія

З М І С Т

ЛЕГЕНДА ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ – В. Л.

В 44-ту РІЧНИЦЮ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ Д. ДАНИЛИШИНА

І В. БІЛАСА. 6

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА З ПЕРСПЕКТИВИ 30 РОКІВ – В. Литвин . 9

СВІТОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ ФРОНТ – СУВФ 13

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА НА СТОРОЖІ ЄВРОПИ –

– І. Калічинський 21

ІНФЕРНО 27

ВІСЬОМНАДЦЯТИ РОКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ЛВУ В АВСТРАЛІЇ 31

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ ЛВУ У ВІКТОРІЇ – С. Л. 32

КНИЖКА ПРО ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ – С. Радіон 33

УКРАЇНСЬКІ ЛІТЕРАТОРИ В АВСТРАЛІЇ – С. Григорців 35

Б ЧИЙ ІНТЕРЕСІ? – В. Литвин 37

OUR FRONT
Ukrainian periodical
published by
League for the Liberation of Ukraine
in Australia

В. І.

ЛЕГЕНДА Листопадового чину

Прийшов 1 листопад 1918 року у Львові. Падали трони, валилися імперії і старий суспільно-політичний лад. У вогні революцій, в боях і крові народжувалося нове життя, новий повосенний світ. Старе не відходить у вічність без боротьби, все нове народжується в муках і терпінні. Вальється й стара Австро-Угорська монархія. Ще тримаються її фронти, але вже кожному ясно, що це кінець такої пишної донедавна монархії Габсбургів. Поодинокі народи, що входили в склад цієї імперії, готуються будувати на її руїнах власне життя.

Провідні українські політичні і військові чинники вже заздалегідь готовилися до того великого моменту. В середині березня 1918 року група українських старшин австрійської армії створила таємну Українську Військову Організацію – УВО, яка згодом прийняла назву – Центральний Військовий Комітет, якого завданням була організація української військової сили. По всіх більших містах Західної України потворилися Окружні Військові Комітети, з подібним завданням.

На день 1 листопада було в Львові 1400 вояків і 60 старшин. На нараді старшин під проводом сотника Л. Вітовського рішено роззброїти чужинські військові відділи у Львові і ранком зайняти місто. Дехто із старшин вагався, мовляв, за-малі в нас сили, Австрія має ще сильну армію, не слід легковажити поляків і т.п., але рішучість сот. Вітовського перемогла – "як не зробимо цього сьогодні, то завтра буде запізно, нас випередять поляки" – було його правильне становище. А хто скоро і рішучо діє, той на половину виграв.

Над Львовом вставав погідний, осінній день, день Першого Листопада. Перший день вільної Української Держави, по шістьох століттях чужого панування. На ратуші, на всіх державних і публічних будинках гордо повівають українські синьо жовті прапори. На вулицях військові стежі із синьо жовтими опасками на рукавах. При вході до ратуша, біля Народнього Дому, Головної Пошти, біля театру, на площах – Марійській, Галицькій, Бернардинській стоять стійки із скорострілами. Населення міста вийшло чисельно на вулиці і приглядається небуденному явищу – українці з радістю, люди обнімаються і цілуються. То, що стільки років було тільки мрією і гарячим бажанням, стало дійсністю. На землі короля Данила перебрав владу до своїх рук її правний власник – український нарід.

Та на жаль ми тієї влади не зуміли вдержати. В одній стрілецькій пісні співається: "Хоч стільки народу впало, встоятись не було сили". Ми не встоялись перед нашими ворогами, але це нас не сміє знеохочувати. Можна спотикнутись, а навіть впасти на шляху, але хто зараз встає і йде далі вперед, той доходить до мети. Великий німецький теоретик воєнної стратегії Клявзевіц каже, що навіть утрата свободи в кривавій героїчній боротьбі запевняє відродження нації і є запорукою нового життя, з якого виросте нове сильне дерево.

Минає 57 років від тої пам'ятної події, пожовклими листками стеляться за нами роки, що ділять час від неї. Тато змінилося за той час на наших землях, багато учасників і співтворців тих подій відійшло у вічність. Чим далі ми віддаляємося від тої дати, тим більше ті події зарисовуються в нашій пам'яті контурами легенди і червонокалинної романтики, ми згадуємо їх з великою тугою як чарівний сон, як дитина матір, що відійшла від неї.

Однак значення І Листопада лежить головним чином в його державно-творчій дії, як акт творчої сили нації, яка знову усвідомила собі своє історичне призначення і стала до боротьби за свої права. Це був важливий крок на шляху відродження нації, яка з "тирольців Сходу", з етнічної маси затурканих неволею і кріпацтвом "хлопів і попів" стала знову козацькою нацією.

Перше це легенда, а друге дійсність — два життєві процеси, що один з одного виростають, взаємно себе формують і доповнюють. На легенді листопадового зриву виховалося нове революційне покоління, покоління Коновальців, Чупринків, Бандер та інших "імже ність числа", що далі продовжує незакінчене годі діло. Цією легендою жив український нарід у важких днях неволі, що прийшли після програної визвольних змагань. Вона кріпила його у важких хвилях і не дозволяла попадати в зневіру. Без акту І Листопада тоді собі уявити акт 22 січня 1919 р., похід об'єднаних Українських Армій на Київ, без І Листопада не було б українського революційного підпілля — УВО, ОУН, Карпатської Січі, УПА. Св. Тертуліян писав колись, що кров мучеників є насінням нових християн. Кров героїв І Листопада, Крут, Базару та інших не пропала марно. Чин запліднює і породжує новий чин, легенда творить нову легенду. На чині І Листопада і визвольних змагань 1918–1921 р. виховалися і загартувалися ті, що в час між двома світовими війнами, під час II війни і після неї стали ділом і кров'ю записувати нову сторінку в історії України.

Листопадовий чин був одним із найважливіших виявів всеукраїнського національно-державного відродження. Український нарід, навіть пошматований кордонами, завжди був, є і буде одним організмом, одним живим

тілом, і кожний процес, що відбувається в одній його частині, не лишається без впливу на цілість організму. І тому І Листопад 1918 р. і 22 січня -- ІУ Універсал -- дали в синтезі 22 січня 1919 р., себто акт проголошення соборності і з'єднання українських земель. І світова війна знищила кордони, якими порізано живий національний організм, українці з усіх займанщин подали собі руки, зрозумівши, що вони один нарід і що їм спільно треба добувати волю Україні. Ця провідна думка присвічувала творцям І Листопада 1918 р., який остаточно перекреслив польські претензії на український Львів, як маніфест правного власника на свої землі -- і в тім лежить його найбільше історичне значення.

Сьогодні з перспективи 57 років ми бачимо ті події крізь призму часу більш випуклими, багато чого непевного і незрозумілого тоді, стає сьогодні ясним. Зрив І Листопада був переведений пляново і організовано. Старт був добрий, але потім прийшла тверда дійсність, кривава боротьба з ворогом, прийшли будні державного будівництва. А в парі з тим прийшли промахи і численні помилки, які важко заважали на кінцевому висліді нашої боротьби. Не мало місця не тільки у Львові, але в ще більшій мірі в Києві. Ті події застали нас невідготованими, передовсім духово, наші тодішні політики так галицькі, як і з Великої України, не станули на висоті завдання того історичного моменту.

В історії України Микола Аркаса читаємо про ті часи і події таке: "На жаль, багато чого, що давніше копало нам яму, повторилося й тепер. І велика Руїна і брюхавеччина і колишні усобиці та чвари відзивалися в нашій душі, блукали мов тіні серед білого дня, серед радісного ранку воскресення. Не було потрібного політичного вишколення, ідея державності не ввійшла була в нашу кисть і кров, неволя і кордони оставили на нашому організмі свої погубні сліди. А вороги, і з права і з ліва, чекали тільки того. Вони, хоч помальовані іншими красками, оставили такими, як були й перше, імперіялістами, завойовниками; голодними вовками, що хотіли й далше житися нашим добром".

Сл. п. полк. Гузар-Колодзінський каже, що не дивізії Галлера побили УГА, але те, що на другий день по перевороті І Листопада не збіглося до Львова кілька тисяч українських селян з околиці, а за тиждень кілька-десять тисяч з цілої Галичини. Щастя усміхасться до людини, а так само до народів, дуже рідко й то тільки на короткий час. Хто вмів його схопити обидвома руками, той переможець, а хто прогавить відповідний момент, пізніше буде виправдувати свою непорадність наріканням на брак зброї, лихі обставини, брак союзників. Ширення таких поглядів, що все інше було причиною нашої програної, а не ми самі, тільки демобілізує нас . . ."

"Ми програли війну не через брак зброї і союзників. В Україні було зброї щонайменше для півмільйонної армії. Майже два мільйони українських вояків зголосилися на службу Центральній Раді. І що тут говорити про брак помочі? Україна програла війну не через брак зброї, але тому що не знайшовся ніхто в літі 1917 р., хто б став на чолі революційних сил українського народу, покинув війну з Центральними державами й звернув її проти Москви. На всіх трьох військових з'їздах у Києві 1917 р. не знайшовся ні один військовик, що захотів би був узурпувати собі революційним способом владу в Україні, як Кромвел, розігнавши парламент, а Бонапарт Палату депутатів, та став творцем нової епохи. Хмельницький взагалі не мав зброї, як поривався до знищення Польщі. /Бракувало в Україні 1917 р. Суллі, Пизаря, Кромвелля, Хмельницького, Бонапарта, або Гарібальді/. Останню війну програли ми на трьох військових з'їздах у Києві, які хотіли зберегти добрий тон відносно Тимчасового Правительства, як пізніше УГА відносно Мирної конференції. Далі програли ми війну під Крутами, де 30 юнаків мусіли битися з дикими матросами, не маючи навіть команди. І деж були ті члени трьох військових з'їздів, що пустили 300 дітей на першу битву України з Москвою по Полтаві? Де ті члени Центральної Ради? На згадку про Крути мимоволі порівнюється загибель дітей "св'ятої дружини" в битві під Херонесю. Однак тебанська армія перемогла в останню, тоді коли вся інша військова сила Теб була розбита. В цій битві були перші батьки, що полягли, а діти тільки закінчили генотомбу. Пише Плутарх, що в битві під Каннами згинувло кількадесят римських сенаторів. А скільки сенаторів Центральної Ради згинувло в українській війні? Отже в літі 1917 р. ми програли війну за самостійність, і не два роки пізніше. Це, що було пізніше, то вже був епілог. То, що організувалося з війська в роки 1917–1920, треба завдячувати доброму генієві української нації, який не хотів, щоб український нарід так легко втрапив. Хто знає, серед яких обставин організувалися Сілові Стрільці або Запоріжці, той буде бачити, що це просто чудо, що вже таки українська нація спромоглася зорганізувати маленьку армію, яка принесла себе в жертву за гріхи і лайдацтва тих усіх з'їздів, конгресів і рад, на які було таке багате літо 1917 р. Не з'їздами й нарадами відбудуємо Україну, Самостійна Україна постане як вислід нашої боротьби, нашої хоробрости й самопожертви."

"Від часу, коли в Україні згинув останній воїн колишньої української армії, потекло багато води Дністром, Тисою, Дніпром, Доном і Волгою. Нові часи, нові світогляди, нові пристрасті жадають від нас величезної праці. Не треба лякатися того вулкану, що тепер кипить в Україні. Треба стати в центрі того вулкану, щоб його вибух підніс нас до гори й

ми могли обняти своїм поглядом, своїми плянами, цілу стихію. Наша воєнна доктрина мусить бути достосована до тої вулканічної стихії. Ми не можемо стояти збоку, творити якусь там галицьку чи кубанську армію, снувати пляни, які більше надаються для доброго партизанського ватажка, ніж для армії, і дозволити, щоб вулканічна стихія вибуху національного повстання розбилася на атоми, а щоб спрямувалася в одно спільне русло, як це було за часів французької революції, або як це вміли провести московські большевики"

Скільки гіркої правди криється в тих словах. Їх писав визначний український військовик, один з того покоління, що виховалось на легенді листопадового чину, який з трагічних помилок минулого, хотів витягнути відповідну науку, щоб вони не повторилися в майбутньому. Такий погляд — каже він — диктує жаль за втраченим золотим руном, за втраченим світлим майбутнім, яке тоді стелилося перед Україною

А все ж таки, не зважаючи на всі трагічні помилки і промахи, на всю страшну тодішню дійсність, по тих роках осталася для народу, для сучасних і майбутніх поколінь велика безсмертна легенда. Легенда про Українські Армії, про Січових Стрільців, про Чортківський пролом, про Крути і Базар, про нечувані в історії воєн зимові походи, про червону калину, що в лузі похилилася

Святкування І Листопада 1918 р. стало вже нашою національною традицією. Але в житті так звичайно буває, що радість із смутком обнімаються. І Листопад є не тільки радісним святом, але zarazом Святом Героїв, себто тих, що зложили своє життя на жертвінку Батьківщини в обороні її ідеалів.

Пам'ять про наших Героїв, про творців безсмертної легенди нації, нагадує нам про наші обов'язки супроти Батьківщини, супроти наших братів і сестер, що там на рідних землях, в найтяжчих умовах ворожого терору, продовжують далі легенду І Листопада. А ми тут у вільнім світі маємо своєю працею і боротьбою допомогти їм у великій ділі визволення нашої Батьківщини.

Ю. О.

В 44-ТУ РІЧНИЦЮ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ

Д. ДАНИЛИШИНА І В. БІЛАСА

Для вшанування пам'яті полеглих, ми зобов'язані пригадати про їх героїстство тим, які про них не знають і тим, що про них забули.

"Ой тай зажурились Стрільці Січовії, як Збруч річку проходили", та пісня пригадує нам пережиті роки Листопадового зриву, завзятої боротьби за Львів і за цілу Україну, коли падали тисячі жертв і серед важких обставин "встоятись не було сили".

Замовкли гармати й скоростріли, похилилися до долу бойові прапори, але український нарід не скорився перед окупантом, бо "Тільки той поборений на віки, хто сам сказав: "Я вже не встану". (Олесь). Поляки опанувавши Західню Україну, зачали розправлятися з бувшими учасниками Визвольних змагань. Наповняються тюрми українською молоддю, бувшими вояками і старшинами. Пишу ці рядки як очевидець тих часів. Мого тата, за це, що пустив свого сина до українського війська, польська поліція так побила, що зломила йому 4 ребра, побитого колола штиками і в такому стані повезли до тюрми. А як вернувся з табору в Тухолі по тифі, то мусів щодня голоситися на поліції. Одного вечора приволокли його напів живого, так змасакрували його поляки на вулиці.

Як відповідь на тиск окупанта, постає Українська Військова Організація – УВО, яка гідно відплачувала за всі польські лайдацтва. Будучи пластункою в гімназії СС Василянок у Львові, я стрічалася з пластунами і студентами на різних зібраннях. Наша молодь була високо патріотична, вона віддавала свій час, свою працю, а не раз і своє життя для добра свого народу. В скорому часі край покритися сіткою підпільних клітин УВО, зорганізованих у "п'ятки". Я стала тоді зв'язковою між Бригідками і родинами в'язнів.

До такої п'ятки, але вже ОУН, належали Дмитро Данилишин і Василь Білас. З наказу Організації приїждять з Трускавця до Львова і в мешканні Жураківського довідуються, що вони мають виконати напад на пошту в Городку, щоби здобути гроші, потрібні для ОУН. Дня 30 листопада 1932 року група 8 бойовиків, під проводом Юрія Березинського ввійшла до поштового будинку і стероризувавши присутніх, забрали гроші. За відступаючими бойовиками впало кілька стрілів від поштових службовців. Зачалася стрілянина, в якій згинув Ю. Березинський, а В. Старик був

важко поранений. Бойовики тікають в різні сторони, а Білас і Данилишин дійшли до Глинної Наварії, де мали всісти на поїзд. Там атакує їх поліція, відбиваючись вбили одного поліцейя, а другого ранили. Звідси тікають на Розвадів, але не можуть відв'язатися від погоні, в додатку селяни обдурені поліцією, що це тікають злодії, які обікрали кооперативу, загородили їм дорогу і віддають в руки поліції.

Перед наглим судом засіло 17 грудня, 1932 року чотирьох обвинувачених: Дмитро Данилишин, 24 роки, шевський челядник, Василь Білас, 21 років, торговельний помічник, пластун, Маріян Жураківський, 27 років, ученик 7 кл. гімн., Зенон Коссака, 25 років, студент прав. Перших трьох обвинувачувано за участь в нападі, вбивства і поранення, а Коссака за намову до нападу. Данилишин відмовився від зізнань, Коссака заперечував свою вину, а Білас і Жураківський гордо призналися до участі в нападі і приналежности до ОУН. Обвинувачених боронили найкращі українські адвокати: д-р С. Шухевия, д-р В. Старосольський, д-р К. Паньківський, д-р О. Марітчак і д-р М. Глушкевич.

Над судовою залею висіло марево смерті, що її домагався прокурор Мостовські, під пресією польської шовіністичної вулиці. Українські оборонці вказували на ідейні мотиви підсудних, пригадуючи подібні вчинки польських революціонерів. Але засліплені шовіністичною ненавистю, польські судді були глухі, до їх сумління не промовляли ідейні мотиви. Болюче було слухати зізнань провокатора Мотики, який належав до тої самої п'ятки, що Білас і Данилишин. Прикрою і може найтрагічнішою була розповідь о. Киндія, що бачив, як українські селяни ловили наших бойовиків, щоби передати їх на смерть польській поліції. "Тоді вийшли вони на горбок, обнялися, а Данилишин сказав до селян: "Ми є члени Української Військової Організації. Ми вмираємо за Україну. Як ви так будете воювати, то ніколи не будете мати України". "Ця сцена нагадувала мені Голгофу, як жиди розпинали Христа", говорив о. Киндій. В тім місці твердий Данилишин вибухнув плачем. "Не думайте, що я за себе плачу", сказав він. Були величні, взнеслі хвилини, а саме останні слова підсудних. "Я знаю, що мене жде. Я був і є на все приготований!" – гордо сказав Данилишин. "Я революціонер, націоналіст" – сказав молоденький пластун Білас. "Такі як я найкраще служать Батьківщині смертю!"

Мати Біласа була рідною сестрою Данилишина, вона була цілий час на розправі, за виїмком останнього, коли застав присуд; оборонці просили її, щоби не приходила в той час. Відбулося прашання в сірих тюремних мурах, матері зі сином і сестри з братом. Білас впав в материнські обійми і крізь сльози промовив: "Хтось мусить вмерти!" Мати, в надії, що їх помилують, поїхала домів.

Після нападу на Городок до львівських Бригідок привезли около 400 українських політичних в'язнів, Олесь Бабій, д-р Юліян Вассиян, Осип Бойдунік, Степан Ленкавський, Зенон Пеленський, Богдан Кравців. Велика група в'язнів з Тернопільщини, з Василем Турковським, група сокальців з В. Макарем і багато інших. Вони скоро довідалися, що ці два, особливо стережені – це Данилишин і Білас, а це Жураковський, Зарицький, Онишкевич і т.д. Вістки в тюрмі передаються скоро. І коли староста в'язнів, Богдан Кравців довідався про наглий суд, запанував нервозний настрій серед в'язнів. Вони мовчки переживали час наглого суду. А коли заповів вирок, вони знали, що слідуючий ранок принесе смерть їх товаришів. В'язні радилися, що робити? Дехто з них чувся так, що хотів ломити двері, вікна, вбивати, мститися за кров. Радіо подало час езекуції засуджених. Тої ночі мало хто з українців у Львові спав, а в тюрмі панував понурий настрій. Всі стояли із стисненим серцем і ждали останньої хвилини, всі були думками з Біласом і Данилишином, а на в'язничнім подвір'ї чекали вже дві шибениці. Останню ніч провів із засудженими і уділив їм Найсвятіших Тайн український в'язничний капелян о. д-р Б. Липський, він відпровадив їх на подвір'я смерті.

Наближається остання хвилина, мурами Бригідок стрясає могутнє із чотирьох сотень грудей: "Ви жертвою в бою нерівним лягли", а потім – "Не пора, не пора" . . . Це українські політ-в'язні прашають своїх друзів в останню мандрівку. В цей момент відізвався Святоюрський дзвін, а за ним заграли дзвони усіх українських церков у Львові, прашаючи своїх вірних синів.

Мати Біласа і Данилишина, довідавшись із радіо про годину страти, приїхали з цілою родиною до Львова, щоби бути з ними в останній хвилі, та приїхали на жаль за-пізно. Тоді пішли вони до прокуратури з о. Липським, щоби показали їм місце, де похоронені дорогі тіла, щоби бодай помолитися на їх гробах. Їм показали дві свіжі могили на Янівському цвинтарі. На кладовищі було повно поліції, і по смерті боялася "моцарствова Польска" тих небезпечних "вивротовцуф".

В Трускавіці розійшлася чутка, що тіла Біласа і Данилишина привезуть до дому, щоби їх там похоронити. Тисячі народу зійшлося з ближчих і дальших околиць, обступили хату Біласів, вивісили синьо-жовтий прапор і ждали. Місцева поліція змобілізувала довколишню поліцію, "стшельців" і військо, але не відважилися розганяти людей.

Сестра Біласа розказувала, що їх мати часто читала дітям нелегальну літературу і оповідала їм про ОУН, про арешти і знущання польської поліції і переховувала зброю. Довідавшись про напад на пошту і наглий

(закінчення на стр. 12)

Василь ЛИТВИН

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА З ПЕРСПЕКТИВИ 30 РОКІВ

(Продовження)

Чорні хмари над Чехо-Словаччиною

Після зайняття Австрії, стало ясным, що найближчою жертвою Гітлерової агресії стане Чехо-Словаччина. Претекстом була справа судетських німців, яким діялися кривди, часто перебільшені. Це йшло зрештою по лінії Гітлерових плянів, виложених в "Майн Кампф", що ціла германська раса мусить бути об'єднана в однім "великім Райху". Вже від червня 1937 р. німецький генеральний штаб, на доручення Гітлера, опрацьовував пляни зайняття Чехо-Словаччини. В промові в Райстагу 20 лютого 1938 року Гітлер виразно заповів, що в двох країнах, які межують з Німеччиною, жие понад десять мільйонів німців, отже обов'язком Німеччини є обороняти їх і запевнити їм особисту і політичну свободу.

Були ще й інші причини для окупації Чехо-Словаччини – відтяти евен-туальні летунські бази для СССР і забезпечити собі запілля, на випадок війни на заході. Безкарність окупації Австрії заохотила Гітлера до дальших агресій, хоч тимчасово він укривав свої заміри і запевняв Захід про мирні інтенції Німеччини. Того самого дня, як німецькі дивізії займали Австрію, Герінг запевняв чеського амбасадора в Берліні, що Німеччина не має злих намірів супроти Чехо-Словаччини. Франція мала пакт приязні з Чехо-Словаччиною і Леон Блюм запевняв чеського амбасадора в Парижі, що Франція за всяких умов дотримає свої зобов'язання супроти Чехо-Словаччини. Англійський уряд Чемберлена заключив у квітні 1938 року пакт з Італією, для відстрашення Гітлера від дальших агресій. Умова давала Муссоліні вільну руку в Абісинії і в Еспанії, де велася домашня війна. Багато англійських політиків, як – Черчіль, Іден, льорд Галіфакс та інші не вірили в успішність англо-італійського союзу, знаючи з минулого, що Італія може легко змінити фронт і перейти до обозу ворога; це тим більше, що між Муссоліні і Гітлером існували вже приязні відносини.

Напружену ситуацію підсилювали п'яті колони Націонал Соціалістичної Партії в Судетах, їх лідер Генляйн ставив щоразу нові домагання до празького уряду. В Берліні знова запевнили англійського амбасадора сера Невіля Гендерсона, що Чехословаччині не грозить жадна небезпека зі сторони Райху. Чеський уряд не вірив тим запевненням і зарядив частинну мобілізацію. Гітлер переконаний, що Франція і Англія не будуть

битися за чехів, видав наказ штабові армії робити підготову до інвазії Чехо-Словаччини. Німецькі генерали не були згодні з тим пляном, вони не вірили, що тим разом вдасться Гітлерові новий блеф. Їм тяжко було повірити, щоби великі нації, з великою мілітарною перевагою не мали настільки почуття обов'язку і чести, щоби положити раз кінець Гітлеровим провокаціям. Лінія Зігфріда на Заході була далеко незакінчена, а на сфорсовання чеських граничних фортець було потрібно, за їх обчисленням, 35 дивізій, так що на оборону Німеччини на заході залишалося всього 5 дивізій. В додатку на сході був Советський Союз, ворожо наставлений до Німеччини, а президент Бенеш був у дружніх взаєминах із Сталіном.

ВЕЛИКА ЧИСТКА В СОВЕТСЬКІЙ АРМІЇ

Чеська розвідка донесла Бенешові, що в советській амбасаді в Празі відбуваються дивні зустрічі між високими советськими персонами і представниками німецького уряду. Це була конспірація високих советських старшин і старої гвардії комуністів, яка мала на цілі повалити Сталіна і встановити новий режим в союзі з Німеччиною. Зібравши відповідні інформації, Бенеш негайно повідомив Сталіна про змову. Наслідки були відомі, Сталін жорстоко розправився із змовниками. Чистка охопила армію і партію; понад п'ять тисяч високих старшин армії, від капітана до маршала, лягло під ножем Сталінської м'ясорубки, між ними маршал Тугачевський. Із старих партійців були зліквідовані – Зінов'єв, Кам'єнев, Бухарін та інші. Терор Єжовщини охопив теж українські землі, в одній тільки Вінниці змасакровано 11.000 української інтелігенції, селян і робітників, а на їх масових могилах устроєно міський розваговий парк.

Літні місяці липень-серпень 1938 року були дуже гарячі в столицях Західної Європи – в Парижі, Празі, Лондоні, а теж і в Берліні. Температура політичного клімату піднялася до точки кипіння, всі чули, що зближуються вагітливі історичні події. Відбувалися візити, і ревізити, наради і конференції. Захід за всяку ціну хотів зберегти мир. З початком липня Гітлер вислав свого ад'ютанта, сотника Відмана до Лондону, для прослідження ґрунту. В розмові з лордом Галіфаксом він заявив, що Німеччина, під певними умовами, могла би здержати свою акцію проти Чехо-Словаччини на один рік. Чемберлен висилає лорда Рансімена до Праги, з інструкціями шукати розв'язки напруженої ситуації, а зокрема намовити чеський уряд до поступок для судетської меншини. Але справа судетських німців була тільки претекстом, для оправдання задуманої окупації Чехо-Словаччини і місія лорда Рансімена закінчилася нічим.

ЧЕМБЕРЛЕН ІДЕ ДО БЕРХТЕСГАДЕН

Були різні спроби і пропозиції, як присмирити Гітлера мирним шляхом, дорогою дипломатії, переговорів, під час коли тут був тільки один спосіб, щоби посадити роззухваленого капралю, а не була дипломатія сили. Черчіль пропонував створити альянс - Англія, Франція, СРСР для оборони Чехо-Словаччини і видати в тім сенсі відповідний меморіал, а далі звернутися до президента Рузвельта, щоби він був медіатором і довів до мирного поладження конфлікту. Далі звернувся до Чемберлена, щоби вони разом інтерв'ювали Гітлера. Чемберлен вислав на другий день телеграму до Берліна, з пропозицією приїзду Гітлера до Лондону. У відповідь Гітлер запрошує Чемберлена до Берхтесгадену, і так зачалися несправні поїздки британського прем'єра до німецької Каносси.

В час візиту Чемберлена в Берхтесгадені судетські німці видвинули домагання прилучення Судетів до Райху. Це була очевидна провокація Гітлера, щоби зробити відповідне враження на Чемберлена. Чемберлен вернувся з Німеччини з переконанням, що Чехо-Словаччина мусить відступити Судети Німеччині, що це є одинокий спосіб рятувати мир. Після наради з французьким урядом, рішено передати Бенешові пропозицію погодитися на домагання Гітлера і віддати Судети. І дивна річ, Бенеш без спротиву прийняв цю пропозицію. Словнилася на чехах українська народня приповідка, що правдивого приятеля пізнати в біді. Той сам Даллідіє, який щойно недавно урочисто заявляв, що Франція буде боронити Чехо-Словаччину, коли прийшла година проби, порадив Бенешові піддатися. І ще одна лекція для всіх із чехословацької кризи - нарід, який не хоче боронити своєї чести і свободи, не може рахувати на жадного приятеля чи союзника. В політиці нема приятелів, можуть бути тільки союзники, коли вони бачуть в тім союзі свою користь.

Чехи мали одну з наймодерніших армій того часу в Європі, і якби були виступили збройно в обороні своєї держави, то Франція була би змушена приступити до війни, а за нею Англія і Гітлер, який ще не був готовий до війни, був би розбитий в прах. Так одначе не сталося, і ті народи заплатили високу ціну за недолугу політику своїх урядів. Наслідком французько-англійського становища, празький уряд подався до димісії, а на його місце створено безпартійну адміністрацію, під проводом ген. Сірового, коменданта чеського легіону в Сибірі. 22 вересня 1938 р. Чемберлен іде на другу зустріч з Гітлером до Г'одесбергу. Зустріч була безуспішна, Гітлер подав в ультимативній формі свої вимоги, що чехи мусять віддати Судети до 26 вересня 1938 р., в противнім випадку зачнеється інвазія 1 жовтня. На добавок він додав, що це є останні територіальні претенсії

Німеччини в Європі, і це він підтвердив публічно у своїй промові в Спортовій палаті, в Берліні.

ЗМОВА ГЕНЕРАЛІВ

Як згадано раніше, німецькі військові кола не одобряли авантур Гітлера, вони бачили, що та політика закінчиться війною, що буде катастрофою для Німеччини і цілого світу. Шеф генерального штабу, ген. Бек, домагався від Гітлера в рішучій формі занехання пляну окупації Чехо-Словаччини. Гітлер відповів, що він є головнокомандувачем збройних сил Німеччини, головою держави і партії, що його воля є законом для всіх і вимагав безоглядного послуху. У відповідь на це ген. Бек подався до димісії, бо не хотів бути співвідповідальним за наслідки політики того маньяка, як його називали генерали.

Ситуація завогнювалась з кожним днем. Чехо-Словаччина вислала понад 30 дивізій на чесько-німецьку границю, Англія зарядила мобілізацію фльоти, а зі сходу була загроза большевицької інтервенції. В обличчі такої ситуації постала змова генералів, до якої належали – ген. Гальдер, шеф генерального штабу, Бек, фон Браухіч, Віцлебен, комендант берлінського гарнізону, граф фон Гельдорф, шеф берлінської поліції та інші. Змовники рішили арештувати Гітлера, Герінга, Гебельса, і Гімлера; пуч мав зачатися 14 вересня, о годині 8 вечора. Третя панцерна дивізія під командою ген. Гепнера мала зайняти Берлін, обсадити канцелярію Гітлера і важніші міністерства. Все було опрацьоване до найменших деталей, але, як то кажуть, лихе має щастя. В останній хвилині прийшла вістка, що Чемберлен поїхав до Берхтесгаден на переговори з Гітлером і генерали рішили відложити арешт Гітлера, з думкою, що може справа дасться поладити мирним шляхом. Друга спроба усунути Гітлера була зроблена в 1944 році, але так само безуспішно.

(далі буде)

(із стр. 8)

суд над її сином і братом, зімліла. На процесі держалася по-геройськи. По смерті рідних в домі Біласів і Данилишиних не чути було ні сміху ні пісні. ОУН проголосила всенародну жалобу, через один рік не відбувалися нігде забави. Народ складав пісні своїм героям, які передавалися з уст до уст, з села до села. Імена Біласа і Данилишина були довго на устах народу, а пам'ять про них буде вічно жити в Україні.

СВІТОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ ФРОНТ – СУВФ

140 Батирст Стр. Торонто, Онтаріо, Канада**1. ІНФОРМАЦІЯ І КООРДИНАЦІЯ**

В наших попередніх письмах і обіжниках ми порушували справи інформації і взаємоінформації та координації діяльності Організацій Українського Визвольного Фронту.

Інформація і взаємоінформація поміж всіма нашими організаціями необхідні для усправлювання нашої праці на місцях, для збільшення активності нашого членства в усіх країнах світу, для скріплення, зросту і поширення діяльності нашого Фронту. А координація нашої дії конечна у наших великих, світового розміру – акціях, бо тоді наша дія має свою питому вагу і значення в українському й не-українському світі та для визвольної боротьби в Україні.

Особливу роль і значення на цьому важливому відтинку нашої дії грають внутрішні організаційні обіжники центральних і крайових управ, ОУВФ у різних країнах і обіжники Президії СУВФ, які ми Вам висилаємо. Просимо присилати нам Ваші обіжники. Добрим прикладом нашої спільної координованої світової дії є акція в обороні В. Мороза і всіх українських політичних в'язнів у СССР – акція в обороні України і акція збірки на Фонд оборони України, які ми поставили і розгорнули у всьому світі.

Акцію в обороні наших борців – в обороні України ми започаткували відозвою "Боронім Мороза!" 14-го січня 1974 року. Йдучи за тим нашим покликом, дуже сильно підняли цю велику акцію всі ОУВФ у всьому світі – дали людей, працю, фінанси, ініціативу і підтримку різним формам і виявам акції на місцях. Наші організації, Комітети оборони В. Мороза і українських політичних в'язнів у СССР, молодіжні організації, студенти, жіноцтво, політичні і суспільно-громадські організації, – вся українська спільнота розгорнули цю акцію, надаючи їй світового розміру, ваги і значення. Почув цю акцію весь світ, почула Україна, почула і відчула й Москва.

Велику світову акцію в обороні України продовжуємо. Кличемо до акції всіх, що ще не належно включилися в дію СУВФ на допомогу нашому народові!

Друга світова акція, яку веде наш фронт, це акція збірки на Ф О Н Д О Б О Р О Н И У К Р А Ї Н И. Нижче подаємо загальні підсумки дотеперішньої збірки на ФОУ у різних країнах за час від 31.10.1973 до 31.8.1975 р. У цьому виказі є узягяднені всі списки надіслані до 31.8.1975., отже теж ті, які ще будуть проголошені в нашій пресі під чч. 54, 55 і 56.

Ч.	КРАЇНА:	ОСОБИ:	ОУВФ:	ВПЛАТИ І ДЕКЛАРАЦІЇ:	ЦІЛІСТЬ У КАНАД. ВАЛЮ:
1.	Австралія:	218	11 австр.	24.390.37	32.366.12
2.	Аргентина:	62	15 н. пези:	40.650.00	
			i	2.260.00	3.251.86
3.	Вел. Британія:	1361	81 фунти:	71.943.25	
			i	1.100.00	158.439.85
4.	З.С.А.:	810	66 ам.	150.017.75	150.017.75
5.	Канада:	965	88 кан.	152.472.00	152.472.00
6.	Німеччина:	73	3 н. марки	23.605.20	
			i	600.00	10.089.29
7.	Франція:	49	2 франки:	5.210.00	1.236.20
8.	Бельгія:	1	—	100.00	100.00
9.	Бразілія:	37	— круз.	770.00	100.00
Разом:		3.576	266 /Централі і відділи/:		508.073.07

Просимо звернути увагу на число жертводавців /в тім подружжя пораховано як 2 особи/ і зробити приблизний обрахунок, скільки членів і симпатиків ОУВФ у кожній країні взагалі ще не включилися в цю важливу акцію. Це саме стосується різних клітин наших ОУВФ. Як бачимо, акція потребує значного скріплення і поширення.

Закликаємо всі ОУВФ і все наше членство ще більше скріпити, розгорнути і поширити обидві акції.

В наступних розділах подаємо інформації ще про деякі важливі справи і дію ОУВФ.

2. НА ВНУТРІШНЬО-УКРАЇНСЬКОМУ ВІДТИНКУ

У Н Р а д а. УНРада була покликана до життя у перших післявоєнних роках як спроба об'єднати всі українські політичні організації та партії до спільної дії за привернення прав українського народу на волю і незалежність.

За тодішнім статутом УНРади, всі організації та партії, що входили до УНРади – великі, малі й дуже маленькі, – мали однакове число представників і цього паритету ніхто й ніщо не могло змінити, навіть демократичні вибори, яких – зрештою -- й не передбачувало.

Такий стан, очевидно, не давав змоги великим організаціям розвивати більшу діяльність на форумі УНРади, бо малі й дуже маленькі партнери постійно були в страху за свої місця і робили все, включно з бльовуванням проти великих, щоб задержати свою рівноправність. На терені УНРади витворилася тоді така ситуація, що ті великі партнери, що мали людей і матеріальні засоби до праці, були недопускані до будь-якої дії тими партнерами, що не розпоряджали з приводу своєї малочисельности чи безчисельности ані людьми ані фінансами. Невластиве ставлення і трактування УНРадою української визвольної справи і боротьби та тих сил, що цю боротьбу провадили і провадять, розбіжність між правами й обов'язками на терені УНРади, накинене зрівняння великих з малими, – були й причиною неспроможности УНРади успішно діяти й остаточно довели до виступлення ОУНР з УНРади.

У нормальних умовах політичного життя, та партія чи організація перебирає керму політичного життя народу, яка має найбільшу піддержку громадянства, виявлену в формі демократичного голосування у загальних виборах.

Специфічні умови нашого політичного життя у діяспорі і більша ніж колинебудь дотепер потреба, щоб український політичний світ спільно виступав в обороні поневоленої України, вимагають не тільки самого об'єднання, як координації всіх самостійницьких політичних сил на еміграції, але передовсім такого об'єднання, в якому могли б прийти до голосу ті політичні сили, які спираються на своє численне членство й симпатії широкої української громади. Об'єднання на базі репрезентації більшости не тільки буде виявом засад демократичного правопорядку в нашому політичному житті, але воно теж причиниться до посилення УНРади новими людськими силами і фінансовими засобами.

ОУНР та Державний Центр УНРади ведуть від довшого часу переговори, що мають як своє кінцеве завдання об'єднати всі самостійницькі політичні сили на еміграції для спільної дії в справі визволення України. В жовтні 1973 року видали обі переговорюючі сторони Спільне Становище, а після того було покликано постійну Консультативну Комісію, зложену з представників ОУНР та ВО УНРади, що поставила собі за завдання:

- а/ вдержувати зв'язок між обома договірними сторонами й координувати спільні політичні виступи, комунікати, декларації, тощо.

б/ переговорювати про можливості повернення ОУНР до ДЦ УНР.

Праця Консультативної Комісії триває і її успішне завершення залежатиме від того, чи УНРада надальше існуватиме за старою незмінною структурою і політичною програмою та залишиться безплідним полем бою бльоків, фракцій і прочих, або чи вона зробить потрібні висновки за пройдені роки й піде на перебудову й реорганізацію своєї внутрішньої структури й стане, так устроєво, як і ідейно-політично, твердою базою для всіх українських самостійницьких сил поза Україною і виразником та безкомпромісовим захисником волі українського народу до державної незалежності і дії всіх українських сил у цьому напрямі.

Поворот ОУНР до УНРади без основних змін у її структурі і політичній програмі не приніс би користі ані ОУНР ані УНРаді і був би тільки повторенням помилок минулого.

У К Ц. Справа визнання помісности УКЦеркви та її завершення патріархатом, на жаль, ще не стала дійсністю.

Незважаючи на те, що й Берестейська Унія зобов'язує Ватикан визнати помісність УКЦ і що його до того теж зобов'язує Декрет Вселенського Собору Другого про Східні Церкви, Ватикан протиставляється всіма силами визнати згадані історично-правні акти, що його зобов'язують, і рівночасно нехтує волею українських вірних, що неоднократно заявили за помісністю і патріяршим завершенням УКЦеркви.

У відмовній заяві з 24 травня 1975 року, папа покликається на історичні, правні, душпастирські та інші причини, які – мовляв – стоять на перешкоді теперішньому проголошенню патріярхату УКЦ. Приводом до згаданої заяви папи проти проголошення патріярхату УКЦ послужило правдоподібно офіційне прийняття Блаженнішим Йосифом титулу патріярха, який він вперше додав до свого підпису в одному із своїх послань до вірних УКЦ.

Це чергове знехтування слущних прав УКЦ на своє помісне існування та патріярше завершення є дуже болюче для всіх вірних УКЦ, бо воно є несправедливе й походить з тих кругів, на які наш народ звик дивитися як на носіїв Божої правди і справедливості на землі. Воно ж для нас, одначе, є тричі болюче, бо в ньому, як аргументу, вжив папа *проти наших українських єпископів проти помісности й патріяршого завершення УКЦ*. Папа покликається на запитування єпископів УКЦ – на основі якого рішення папи Павла VI, Блаженніший прийняв титул патріярха.

З вище згаданого виходить ясно, що *серед 21 єпископів знайшлися такі, що не хочуть незалежної, помісної української Церкви, яку очолю-*

вали б і нею правили б українці в лоні Вселенської Церкви, але *своїм становищем завилися за тим, щоб нашою Церквою правили, як це було століттями, чужинці, урядники Ватикану*, що в своїй байдужості до нашої Церкви мовчки погодилися на ліквідацію УКЦ в Україні та скасування Берестейської Унії, в часі виборів Пімена на московського патріярха.

Всі вірні УКЦ на всіх теренах нашого поселення повинні довести до відома своїх єпископів свою думку про права нашої Церкви та її патріярше завершення і домагатися від них, щоб вони шанували волю вірних і були їх дійсними речниками там, де рішається доля їх Церкви, бо без вірних немає Церкви.

Під сучасну пору не трудно знати, хто за незалежність УКЦ: ті, що стоять за помісність УКЦ, споминають у своїх молитвах Блаженнішого Йосифа як Патріярха помісної УКЦ, а ті, що нехтують правами УКЦ та волею її вірних і хочуть залишити нашу Церкву під кермою ватиканських урядників, не поминають Блаженнішого як Патріярха УКЦ. Акцію за Патріярхат і Патріярха УКЦ – Блаженнішого Йосифа ведемо далше з усією українською спільнотою. На тих єпископів, які не визнають Патріярха, робити у відповідній формі тиск. Вимагати того теж і від священників.

Потрібно, щоб всі ОУВФ і інші – центральні і крайові /теренові/ висилали відповідні письма до папи з вимогою визнати Блаженнішого Йосифа Патріярхом УКЦеркви. Висилати також листи до Патріярха з заявою нашої підтримки та копії листів, висланих до папи. Копії обидвох листів просимо присилати до нас.

С К В У. СКВУ був покликаний до життя на першому з'їзді в 1967 році в Нью Йорку, зі завданнями репрезентувати й координувати українське громадське життя у діаспорі і також працею допомагати Україні. За час свого існування СКВУ мав труднощі віднайти свої дійсні завдання, для яких він був покликаний, і часто намагався займатися справами, які – за його ж статутом – до його компетенцій не належали. Згідно зі своїм статутом, СКВУ є координаційним центром всіх крайових централь, як КУК, УКА, КОУГЦУ, УЦР, СУОА і їм подібних, та тих інших громадських організацій, що існують на теренах, де немає центрального завершення.

Завдання всіх цих централь та установ є великі і для нашого життя і розвитку поза межами України, серед неукраїнського моря людей та ідей, незвичайно важливі й потрібні. Важливі завдання СКВУ: допомога при творенні організованого громадського життя там, де його ще немає досі, допомога українським громадським організаціям у тих країнах,

де наше поселення нечисленне й такої допомоги потребує, координація виховної системи української молоді, розпрацювання плану, як дістатися і працювати серед молоді ще неохопленої молодіжними організаціями, справи рідного шкільництва на всіх його ступнях – від садків до університетських катедр, справи однородних і кращих шкільних підручників, справи української культури, науки, бібліотек, катедр, допомога українським поселенцям у Південній Америці стипендіями для вирощення власної інтелігенції і скріплення своєї питомої ваги на теренах їхнього поселення, заходи для можливого переселення тих, що цього бажають, оборона й допомога українським політ-в'язням, оборона українських Церков перед наступом антиукраїнських сил, і т.п.

Очевидно, що всіми тут згаданими справами турбуються крайові центральні і їхні складові організації, але на СКВУ залишається його статутний обов'язок слідкувати за всіма виявами українського громадського життя, на всіх теренах нашого поселення зі свого становища світової громадської надбудови, координувати, унапрямувати й спрямовувати всі різnorodні зусилля українських громадських установ у правильному напрямі. Іншими словами, СКВУ повинен допомагати громадським організаціям виконувати їхні завдання і тоді, коли залишаються такі дуже потрібні громадські завдання, що їх немає кому виконати, – виконувати їх самому.

Візьмімо напр. видавничі справи СКВУ. При існуванні доволі розвинутої мережі української преси по всіх майже місцях нашого поселення є непотрібним видавання ще одного пресового журналу – "Вісника СКВУ", коли всі комунікати СКВУ можна містити безкоштовно й з більшим засягом почитности.

Не менш дивним потягненням СКВУ є його намагання творити бюро СКВУ в Нью Йорку, замість того, щоб покористуватися для того досвідом і позицією УККА, що вже такою роботою і займався і займається та може її виконувати, будучи на місці, дешевше і з більшим знанням місцевого терену. Ані СКВУ не має статусу неполітичної організації, щоб дістатися до одної з організацій ОН, ані його програма оборони людських прав не віддзеркалює і не вичерпує всіх аспірацій українців у діаспорі, які є в першу чергу політичні. Справа прав людини є радше похідної натури, бо ж людські права для українців можуть бути забезпечені тільки в українській державі і тільки українським урядом. Намагання СКВУ діяти на терені ОН через своє бюро і звужування української проблеми на терені ОН до оборони людських прав створює враження, що поза СКВУ немає інших політичних українських сил у світі і що вимоги СКВУ, нібито репрезентанта українства на форумі ОН, поза домагання

нього існують, крім всеукраїнськості, "льокальні забарвлення" чи певне відношення до його оточення. Тому що ці "льокальні забарвлення" чи тяготіння важко неутралізувати, їх треба скеровувати в бажаному напрямі.

Треба теж бути свідомим того, що в обставинах діаспори українська молодь може собі вибрати або задержати свою підставову українськість, або від неї відступити. Тому треба сприяти і витворювати такий стан, щоб та наша молодь відчула, що її українськість буде для неї теж зиском /духовим і фізичним/, а не втратою чи перепорою, чи чимсь непотрібним, і що та українськість буде зиском для країн, в яких вона живе.

5. В загальному, українська молодь у діаспорі не сприймає України і українських проблем в такий самий безпосередній спосіб, як її попередники, які були велику частину свого життя в безпосередньому контакті з Україною. Це природне явище. Натомість ця молодь має тільки посередний зв'язок з Україною, а саме за посередництвом дому, родини, української школи, молодіжної організації, церкви, і т.д., що є тими єдиними чинниками, які витворюють — з більшим чи меншим успіхом — ту українську атмосферу.

Все ж таки, життя у діаспорі не означає, що українська молодь не може сприймати українські проблеми таки нарівні, або навіть краще, з іншими її бажаннями, обов'язками, турботами, тощо. Проблема тут не полягає у виключенні з її світу зацікавлень всього іншого крім українства, а радше включення українства і української проблематики в її світ і життя, тобто обидві течії повинні йти впарі, а не взаємно себе виключати. Прикладом позитивної розв'язки цієї проблеми /хоч у формі майже стихійній/ може послужити акція оборони В. Геро́за і других українських політв'язнів в останніх 2—3 роках, де молодь у діаспорі, відчувши єдність свого покоління з поколінням в Україні, власне включила в своє світосприймання і переживання українську справу, втілену в боротьбі сучасних Нескорених, не виключаючи нічого іншого. Дорога до активізації української молоді у діаспорі веде власне через сучасне українство і українськість в Україні, яке мотивує дію сучасників тих процесів /себто молоде покоління у діаспорі і в Україні/, і рівнож, відкриває двері до дальшого і глибшого пізнання, засвоєння і всецілої ідентифікації з українською нацією і її проблематикою в політичному, історичному і культурному аспектах.

Цю лекцію, яку нам дала історія розвитку української молоді у діаспорі за останні роки, ми повинні уважно розглянути, засвоїти і зробити відповідні висновки практичного характеру, які остаточно повинні віддзеркалитися у підході до виховної справи і *активізації української мо-*

закінчення на стр. 34

I. КАЛІЧИНСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА НА СТОРОХІ ЄВРОПИ

(Закінчення)

В обличчі світових подій, процесів в Україні й цілій імперії новітніх хазів, мусимо кожночасно бути готовими, а вже недопустимим злочином супроти воюючої України була б наша зневіра, в яку ворог старається нас втягнути. Мусимо бути активними учасниками тієї відвічної боротьби Києва проти Москви, а не лише пасивними свідками. Нарід, який у сірій давнині перемагав азійські дикі орди, захищаючи Європу своїми когортами в ім'я свого історичного призначення, мусить не лише перемогти сучасну орду, але остаточно знищити її. Історія не терпить половинчастих починань, тому вказала українській нації пересторогу. Наступники наших славних князів Олега, Ігоря Святослава не продовжували політики своїх попередників, не пішли їхніми слідами, а обрали собі вигіднішу дорогу і тому занесли нашу державну самостійність. Це не означає, що втративши тимчасово нашу державність, ми зреклися місії дорученої нам Провидінням. Навпаки, змагаючись за відновлення втраченої держави, ми далі репрезентуємо справедливість, поступ і культуру, яка є твором духа європейських народів. А Москва протилежно, заступає руїницький варварський напрям, що був прикметою орд Атtili та інших монгольських ватажків.

Ми сьогодні знову, як у давніх часах, боронимо європейську культуру перед наступом московських ідей і її організованих збройних орд, які більше загрозливими, як орди її попередників – Атtili і Джингісхана. Це є наше призначення, і цього мусимо бути свідомі. Хоч деякі наші ближчі і дальші сусіди нам цього не признають, а їхні історики омивають це з цинічним незацікавленням, яке межує з неучтвом, однак це наша історична місія. Ми, українці, відчуваємо кожним фібрком нашої душі то, що наші предки перші започаткували в Європі організоване життя, що вони перші зацпили культуру над Дніпром і боронили Європу перед дикими ордами, які мали одну ціль – загарбати або знищити усі духові і матеріальні надбання культурних народів.

У наших жилах пливе кров тих, які перші появилися возами і верхи на конях у лугово лісовій частині Європи і рішили загинути на цій чудесній землі або зберегти її для нащадків і для культури, яку вони вивесли із своєї прабатьківщини індоєвропейських народів. Немає тут ніякої випадковості, що якраз український нарід замешкує Східню Європу. На нас покладений священний обов'язок продовжувати аж до завершення дору-

На початку березня ц.р. ми розіслали всім членам СУВФ листівку з приводу роботи «політику», в якій розкрито справу СКВУ в цілому і в особ. ж. до де на- лежить до компетенції і завагу діяльності СКВУ. Усім нашим членам Секретаріату СКВУ вислано цей же листівка, а також листівка до президента СКВУ в цій же справі.

3. НАША МОЛОДЬ: ПРОБЛЕМА І ДІЯ

1. Живемо поза Україною вже впродовж чотирьох генерацій, а від закінчення другої світової війни — більше ніж одну генерацію. Живемо серед не-українського оточення, обставин, виховання, праці, шкільництва, товариських взаємин, культурних, політичних, релігійних впливів, тощо.

30. Почуття "емігрантськості" серед дослідників. Молодь вважає себе повноправними громадянами в країнах, де вони поселилися, а не вони народилися.

48. QTO DI RINNOVERARE.

ках князів і бояр, однак оборона рідної землі уважалася конечністю всього населення. Увесь нарід так розумів війну, тому вона мала характер тотальної війни, в якій брав участь кожний член, здібний носити зброю. Завдяки військовій силі і хоробрості народу, бойова слава України лунала в усій Європі. Наші воїни перемагали в боях греків, болгар, угрів, поляків і литовців та розбивали ляхів степових орд. Бої йшли з різним щастям, але наші предки під проводом хоробрих князів мали в той час найбільшу і найсильнішу державу, якій не було рівної в Європі.

УПАДОК КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Коли розглянемо історію давніх і середніх віків, а навіть найновішу, то зазначимо, що однією з найважливіших подій є війни Азії з Європою. Україні припала в цій боротьбі найважча, але заразом і найпочесніша роль, — бути щитом західньої культури. Через внутрішні міжусобиці, а то й війни між собою пізніші наші князі вже не мали сили оперти кордони України на Алтаю. Монголи вдерлися в границі нашої держави, а татарський напад підкосив до решти бойову силу нашого народу на кілька століть. Однак ми боронили Європу перед ордами в давніх і середніх віках, і тільки ми одні маємо моральне й історичне право дане нам — продовжувати нашу місію на грані двох світів. На Сході Європи нема колоній для нікого, а хто шукатиме їх, той знайде місце тільки на могилу.

Хто в силі відгадати, які втрати мали наші предки в доісторичних часах, коли ще Європа була закрита перед історією. Хто в силі почислити жертви, які забрали обри-авари і пізніші орди. Помимо усіх тих воєн у минулому та довговікову неволю після втрати нашої держави, ми осталися незламними, ми зберегли нашу субстанцію і маємо ті самі політичні ідеали, які боронили наші предки в минулому. Кожна стопа української землі просякла кров'ю її синів. Все це потверджує за нами право бути господарем Сходу Європи і всякі зазіхання на наші землі з боку інших народів ми відкидаємо. Що дали Східній Європі ті, які хочуть нею "опікуватись"?

Скільки своєї "шляхетської крові" вони проляли в обороні не України, але себе і Європи перед азійськими ордами? Вони проливали кров, але українську, щоби з України зробити публічний дім для своїх хижацьких розбоїв. Де були тоді ті "опікуни" наших земель, коли найбільша військова сила, яка колись була на землі, під проводом Батухана злягла на Східню Європу? Ціла середня Азія викинула з себе все, що мала воєнного, на підбій України. Наші предки не злякались однак цієї повені диких орд, і Київ не здався без бою ворогові. Ця оборона Києва гідна

того, щоби поставити її на першому місці світової історії воєн. По трупах киян і звалищах величавих будівель вдерлися монголи до міста. Чим у порівнанні з Києвом була оборона Картагени, яку облягали малі римські війська, а яку викладали нам в школах як зразок хоробрости.

Київ кілька віків був тією твердинею, через яку не могли вдертися кочові орди до Середньої і Західньої Європи, і вкінці він упав. Тільки купи звалищ залишилися з княжих теремів, величавих святинь і будівель славного Києва, матері руських городів. А ті, що тепер витягають руки по нашу землю, росли собі і розвивались, захищені безпечно за нашими плечами. Тоді вони не мали претенсій до Сходу Європи, бо там була постійна небезпека. Одні будували дерев'яну Мавзолею, каземати і шибениці, другі костьоли, замки і саджали людей на палі, та готовились дбайливо до скоку на нас. По усіх тих війнах, згарищах і руїнах, Київ далі гордо стоїть на своїх ославлених горах, і з вірою у свою перемогу дивиться в майбутнє.

Тільки Київ врятує людство перед навалою нової орди і тільки йому належить Схід Європи. Ми знаємо, до чого ми зобов'язані Західній Європі, але й вона мусить знати, до чого вона є зобов'язана нам. Всякі шляхетські сні про владу "од можа до можа" закінчатся новим Завихостом. Україна веде рішучу боротьбу за належне їй місце між народами світу і за своє виключне право до Сходу Європи. Що означає боротьба з комунізмом котрогось з європейських народів у порівнанні з тією боротьбою, яку веде український нарід від самого початку народження російського імперіялізму?

Свідомі нашого завдання ми мусимо вести також незалежну нашу політику, так як самітньо і незалежно ведемо нашу боротьбу. Чужої помочі не відкидаємо, але пам'ятаймо, що нарід, який за всяких умов визволяється при чужій помочі, буде залежний від свого визволителя. Визволення при чужій помочі буває принагідне, коли витвориться для цього відповідна кон'юнктура. З такого кон'юнктурного збігу обставин скористали й визволились – Греція, Сербія, Італія, Болгарія, Прусія. Завдяки війнам України під проводом Хмельницького з Польщею, визволилися пруські князі Курфюрст Бранденбурзький і Фридрих Вільгельм з-під васальства Польщі.

З упадком нашої держави землі України дісталися під владу Польщі. Зайнявши українські землі, Польща була зобов'язана виконувати ту місію, яку на неї накладала геополітика тих земель. Немає нічого гіршого, як великі зобов'язання перейме нарід, нездібний до їх виконання. Такою саме недолугою показалася Польща. Хоч азійські степи перестали в той час викидати з себе кочовиків, то українські землі, які завжди були фор-

постом Європи, за панування Польщі постенно перетворювалися на азійські полігони. З упадком Київської, а згодом Галицько-Волинської держав, на українських землях витворилася така ситуація, що кримські татари зробили собі пасовисько на землях південної України. Українське населення мусіло самочинно, не оглядаючись на Польщу, взятися до оборони своїх земель. Так приходить до періоду козаччини, оборонця рідних земель, а також Європи, перед наступом Азії.

ЧАСИ КОЗАЧЧИНИ

Український нарід, втративши тимчасово державну самостійність, був політично підкорений польській короні. В такому випадку Польща, як васаль, мусіла б дбати про оборону тих земель і безпеку народу перед нападом різних зайд. Наш нарід прийшов до висновку, що Польща нездібна виконати ту роль, яку вона взяла на себе, тому почав оборонятися сам, витворюючи тип козака, який зосереджував всі бойові прикмети нашої нації. Оборонна війна, що її провадив український нарід без жадної допомоги свого "опікуна", гнаний тільки інстинктом самозбереження, не приносила, аж до часів Хмельницького, помітних політичних успіхів для українського народу. Якщо б хтось зумів був у той час використати і скумулювати в одну цілість ту енергію, запал, посвяту та очайдушну відвагу, що її зужиткував наш народ впродовж століть на щоденну оборону перед татарами, то не залишилося б не тільки знаку від татар, але козаки заткнули б свій щит на вежах Візантії. Україна належала тоді політично до Польщі, і усі ті козацькі війни і переможні походи йшли здебільша на конто польської історії. Нам осталися з тих часів славні діла поодиноких козацьких полководців, але це не була державницька традиція в повному значенні. Навіть Сагайдачного називали поляки зневажливо лише гетьманом "молойців".

Війни козацьких часів до появи Хмельницького – це перш усього воєнна романтика, але під політичним оглядом це кінцеві роки занепаду України – України Святослава і його попередників, якої авангард був над Каспієм і Волгою, а на заході княжі комонники поїли коней у Вислі. Були короткі часи Хмельницького, Дорошенка, Мазепи, коли Україна була політичним чинником, а навіть схоплювала традицію Святослава. Але неуспіхи на воєнному полі не дозволяли, щоб та ідея охопила увесь нарід і стала його політичним ідеалом. Тому козацькі війни, за виїмком згаданих трьох гетьманів, велися головню під кличем соціальних прав і оборони православної віри, а не за основне – державну самостійність. Геройство козаків, їхню лицарськість і всі бойові прикмети ми беремо собі як дорогу спадщину. Але усі ті пакти – зборівський, білоцерківський,

Переяславський, гадяцький – не для нас. Не обвинувачуємо однак Хмельницького за ті пакти. Сддаймо його ім'я з Жовтими Водами, Корсунем, Батогом, Пилявцями і спрямуванням його політики на Чорне море, Волоху і Бесарабію. Ми відкидаємо ті пакти, як зрештою відкидав їх і Хмельницький та інші, що їх підписували в скрутному положенні. Наша козацька доба мала і чорну сторінку. Ще ніколи не було стільки хамства, лакейства і чужопоклонства тодішньої нашої провідної верстви, як тоді. Ті всі самозванчі гетьмани за часів Руїни і велика частина козацьких полковників – це одна велика хруніяда, мізерія і сваволя. Всі оті Тетері, Брюховецькі, Іскри, Кочубеї, Пушкарі та інші подібні зрадники української нації, стали знаряддям ворожої інтриги – "діли і пануй", та кинули Україну в ще більшу руїну.

Тетеря волів цілувати руки польського короля, а Іскра і Кочубей падали до ніг московського деспота, місто стати чесно на службу свого народу і виконувати доручення своєї законної влади. З тих часів осталося у нашій свідомості найбільше крутіїства, шахрайства і кривоприсяг, а ціла та доба в нашій історії називається Руїною. Виступ Мазени на політичну арену врятував честь української нації. Якщо б не появилася ця постать, то ми неславно перейшли б до історії. Трагедія під Полтавою є рівночасно джерелом нашого пробудження. Союз Мазени з лисярським шведським королем Карлом виразно підкреслив приналежність України до Європи. Козацькі воєнні походи вже під московською командою не можуть служити нам прикладом. Хоч поодинокі козацькі полки під московською командою dokonували героїські подвиги, але в дійсності це були "аскари" на московській службі, під ворожими прапорами. Полтава закінчила козацьку добу. Одночасно Схід Європи перейшов під панування Москви. Ми програли бій з Москвою і випустили з рук наше первородство на Сході Європи. На місце польської експансії прийшла московська. Україна має двох непримирних ворогів і мусить бути готова до війни на два фронти.

І Н Ф Е Р Н О

Інферно з латинська означає пекло. Пекло, небо і позасвітні явища були часто предметом поетичної творчості великих мистців пера світової літератури, почавши від Вергілія, який у своїй безсмертній епопеї "Енеїда" впроваджує свого героя Енея в підземне царство тіней, до якого веде дорога через ріку забуття Стикс.

В українській літературі прекрасно перелицював "Енеїду" батько української літературної мовч, І. Котляревський. Він представив пекло в дещо гумористичній формі, з різними родами кар, за різні провини.

Найкраще описав то страшне місце вічних мук Данте Аліґ'єрі у своїй поемі "Божеська Комедія". Людська цікавість старалася завжди відгадати, де знаходиться то місце. Данте відкрив його під землею. Одного разу, а було це у Велику П'ятницю, заблуdiv він у лісі, в яким стрів 3 звірята: пантеру, що символізує тілесні пристрасті, лева жорстокости, і вовчицю заздрости. По довгій блуканні знайшов він щілину, якою зачав спускатися вниз. Двадцять чотири години сходяв він на долину і обійшов усі круги пекла. Його провідником був дух Вергілія, без якого був би пропав. Чим глибше в долину, тим тяжчі муки зносили засуджені. На самому дні замерзла ріка, в ній стоїть нерухомо замерзлий Люцифер, упавший ангел гордості.

Поема поза своїм алегоричним змістом, є теж трактатом політичним, в ній сказано н. пр., що найбільші муки терплять засуджені за політичні злочини – за перекупство і колаборацію з ворогом. Він гльорифікує також старинну римську імперію, як взір держави на майбутнє, ділить народи на дві категорії, на тих, що мають панувати і тих, що мають служити, своєрідний расизм.

Пекло Данте – то величезна ніби печера, форми лійка і ділиться на три круги. Круг перший пригадує Елізейські поля, там немає терпінь, але там панує смуток, там світло бліде і холодне, символізує судьбу душ, позбавлених неба. Є там і Цербер, чорний пес, що вартує брам пекла, перевізник Харон, ріка забуття Стикс і замерзла ріка Коцитус, в якій стоїть ув'язнений сатана, з трьома страшними пашеками, що жують рьох найбільших грішників – Юду Іскаріотського, Брута і Кассія; останніх двох за це, що вбили Цезаря, а Цезар то велич Риму.

Ця несамоविта топографія пекла – це дивна мішанина християнських уявлень з елементами поганської мітології. На брамах пекла він умістив

чену нам місію нашими предками. Тому що наслідники Святослава За-
войовника пішли не цією дорогою, яку вказував їм цей великий лицар,
Схід Європи далі знаходиться ще впливному стані, а каспійські степи аж
по Алтайські гори ще недоступні європейській культурі і цивілізації.
З упадком Київської держави забракло, що сьогодні бракує, культурного
вогніща на Сході Європи. Все те, що робить Москва, стільки негасіє
культурних народів. Не треба обманювати себе впливом Москви, цей
вплив такий, як давньої столиці Золотої Орди. Насильством і терором
Москва не зможе на довшу мету накинути свого впливу, бо демонізи-
зуватиме поневолені нею народи до щораз більшого опротиву, і достате-
чно закінчиться для Москви тим, чим закінчилось панування попередніх
орд.

Якщо у вирішальному бою з Москвою поставимо осередньою точкою
наше, доручене нам предками і ризначення, і підємо за покликом їхніх
заповітів, бій виграємо. І навпаки, коли знехтуємо предківськими вказів-
ками, то програємо знову. Бо не може бути над Дніпром української дер-
жави, а над Каспєм і Волгою дикого поля. Це все є одна геополітична
цілість, яка мусить бути підпорядкована Києву. Тому що пізніші київ-
ські володарі не продовжували і блітики своїх попередників і не підкори-
ли степу аж по Алтайські гори то сьогодні Азія зачинається там, де
колись була Європа. Ми спадкоємці великих воєвничих предків, при від-
будові нашої держави мусимо пересунути кордони Європи до Алтаю і
Джунгарії. Європі бракує якраз цього простору, який лежить об'ємом
або плекає змія нової орди. У раїна покликана злуцати цей простір з
Європою політично, економічно і культурно. Аж тоді виконаємо заповіт
наших предків, а фраза "на праці двох світів" набере реального змісту.

У праці на цьому просторі затруднимо кращі духовні сили Європи, а з
цього вийде користь не тільки Україні, але й цілому культурному світові.
Полковник Гузар—Колодзінський писав у своїй "Українській воєнній док-
трині" — "Є щось фаталістично величаве у нашій боротьбі за самостій-
ність". Так, як Цезар, здобувавши Галію, відкрив простір для римської
культури, так наші революційні армії відкриють простір європейській
культури, який простягається на схід і південний схід від України, а про-
мінюючим центром цієї культури буде Київ. Не вільно нам забувати,
що Київ і Дніпро є колискою українського народу, тому в нашій політиці
мусимо ставити Київ і Дніпро як осередню точку, біля якої обертатимуть-
ся всі наші плани. Війна була щоденним двигуном нашої України,
і завдяки добрій організації росла і зміцніла київська держава. Не дів-
дані і східні наші ніколи не розв'язали зв'язки нашої держави. На діванні і щоденній війні
з літними і на заході злочинцями і убрама Серед злочин об'єднали ак-
раїнський народ мусів бути завжди при зброї. Хоч привід війни був у ру-

такий напис: Створила мене Божа могутність, найвища мудрість і найбільша любов. Передо мною не було створених річей, крім тих, що є вічні і я триваю вічно. Позбудьтеся надії ті, що входите сюда". Критика закидає Данте, що найбільша любов і вічні муки це противорічні речі.

Данте взурався в своїй теології на писаннях св. Томи з Аквіну, але цей теолог-схолястик був знаний як меч ересі, а в Данте є багато місць незгідних з християнською наукою, от хочби таке ствердження, що всі засуджені, яких він стрічав у пеклі, були призначені на вічні муки ще перед своїм народженням. А теж тоді свободна воля людини, яка своїм життям, своїми вчинками сама рішає про свою долю в потойбічному світі.

Релігійна тематика в літературі, в малярстві і різьбі була притаманна середньовіччю. В добі гуманізму, ренесансу, а теж і в барокко мистці пера, пензля чи долота залюбки черпали теми до своїх творів з біблії. Славна є візантійська іконографія, а релігійні картини Рафаела, Мікель Анджельо, Рембрандта та інших збереглися до наших днів, як шедеври творчости людського генія. Релігійні легенди, апокрифи, коляди, вірші, часто невідомих авторів – становлять свого рода релігійний фолкліор тих часів. Люди старалися заспокоїти свою цікавість, як виглядає на правду позагробове життя, де міститься небо, а де пекло. Їх уява умістила пекло під землею, а людський дух незв'язаний простором мандрував у позасвітні країни і так зайшов аж до пекла.

У Котляревського то пекло виглядає так, як представляє його церковна іконографія, – вічний вогонь, бочки з розтопленою смолою, в яких смажаться грішники. "Енеїда" Котляревського є гумористичною поемою, тому й деякі сцени в пеклі представлені гумористично. На приклад таке місце:

А брехунів там заставляли
Лизать гарячих сковород.
Які ж із роду не женились,
Та по чужим куткам жилились,
Такі повішені на крюк,
Зацеплені за тее тіло,
На світі, що грішило сміло
І не боялося сих мук.

І ті були там лиготинці,
Піддружували що дівок,
Що в вікна дрались по драбинці
Під темний тихий вечерець,
Що будуть сватать їх брехали,

Підманювали, улещали,
Поки добрались до кінця –
Поки дівки до перечосу
До самого товстїли носу,
Що сором послї до вінця.

Сидїли там скучні піїти,
Писарчуки поганих вірш,
Великії терпіли муки:
Ім зв'язані були і руки,
Мов у татар терпіли плін
Отак і наш брат попадеться,
Що пише не остережеться
Який же втерпить його хрін!

З інших мистців релігійної тематики середньовіччя треба згадати Джона Мілтона і його твір "Утрачений Рай". Він персоніфікує явища і особи позасвітні, надаючи їм людський характер. Небо – це королівський двір небесного Царя. Він представляє дворянам свого Сина, як наслідника трону. Це викликає заздрість Люцифера, який зі своїми однодумцями кнує палатну революцію. Доходить до війни між військами сатани і вірними ангелами, якими доводить Михаїл і Гавриїл. Війська Люцифера зістали розбиті і скинені до пекла. Розгосподарившись в пеклі, сатана відбув подорож до раю і в постатті вужа склони́в Еву до первородного гріха – з'їсти овоч із заказаного дерева. Дуже гарне є місце в XII книзі "Вигнання з раю" . . .

"Плакали, але скоро втерли сльози,
Світ був перед ними. Вибрати могли там
Місце, де склонити голову,
А Опіка вела їх"

Алегорична форма Мілтона і персоніфікація небесних явищ стрїнулися з гострою критикою схолястичних теологів середньовіччя, хоч Мілтон був сам протестантським теологом, отже людиною віруючою. "Утрачений Рай" слід розцінювати під кутом "ліценція поетика", привілей поета подавати в алегоричній формі речі тяжко доступні і зрозумілі звичайним смертникам. Низче подаємо переклад з I книги "Утрачений Рай".

ПРОМОВА ЛЮЦИПЕРА ДО УПАВШИХ АНГЕЛІВ

"Чи то в цій безодні, чи то в цій країні?"
Сказав упавший архангел. "Так це тут
Наша садиба нова, а не внебі?
Тут, в понурій темряві, а не в сяйві
Небеснім? Хай так буде, коли він,
Шо є паном сьогодні, розкаже,
Шо має бути правом, а що правом не є.
Ліпше, що подалі від нього. Розумом
Не є він вищий ніж інші істоти.
Сила го внесла понад рівних йому.
Пращайте поля ви щасливі, де радість
Вічно панує. Вітай нам смутку, вітай
Підземний світе! Ти, найглибше пекло
Нового владаря прийми, що має розум
Нескований місцем ні часом.
Розум є для себе світом і сам зуміє
З пекла створити небо, а з неба пекло.
Де? – все одно, аби тільки лишитись собою.
Ким же можу бути я, що не є
Нищим від нього, хоч йому громи
Дали могутність. А тут принаймі
Будемо вільні. Всемогучий будував
Той край не для заздрости. Звідсіль
Не вижене нас, тут королівство наше.
Варта панувати навіть у пеклі. Ліпше
Панувати в пеклі, ніж слугою бути в небі".

ВИЯСНЕННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ЛІГІ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ В АВСТРАЛІЇ

Останніми часами агенти КГБ, а тим самим і цілий уряд СРСР зазнали багато провалів своєї пропаганди і дезінформації /надавання неправдивих вісток/. Вистачить згадати хоч би кілька прикладів:

- а/ Викриття вбивника бл. п. С. Бандери.
- б/ Провал пропагандивної подорожі Шельєпіна до Західньої Європи.
- в/ Виступи міжнародньої організації Амнесті Інтернаціонал в обороні Леоніда Плюща і інших політично переслідуваних в Україні.
- г/ Міжнародний Суд в Копенгазі над злочинами Советів проти людських прав тзв. "Переслухання Сахарова" і т.д.

Все це заставляє агентів НКВД шукати все нових і нових трюків для своєї пропаганди і для фабрикації нових і фальшивих та брехливих інформацій, щоб чинити замішання й дезорієнтацію та інтриги.

Цим разом за ціль рафінованої інтриги вороги вибрали родину с.п. С. Бандери.

Зовсім несподівано, від якогось часу почали кружляти серед нашого громадянства в Америці, Канаді і також тут в Австралії вістки, буцімто родина сл. п. С. Бандери живе у великих злиднях і нужлі, мовляв послідовники ідей сл. п. С. Бандери збирають гроші на різні національні цілі, а за родину того, що ціле життя своє працював для нації і згинув за ті ідеї – цілком забули.

Жертвою такої рафінованої ворожої комуно-російської дезінформації впала останньо навіть управа нашої громади в Південній Австралії. Дійшло до того, що управа громади діючи в добрій вірі, випустила навіть збіркові листи з проською допомогти дуже бідуючій наймолодшій дочці сл. п. С. Бандери, що начебто живе в крайній нужді в Німеччині, забута і залишена усіми.

Управа ЛВУ довідавшись про такі чутки, зараз звернулась за інформаціями впрост до Мюнхену, Зах. Німеччина, де живе наймолодша дочка і до Канади, де живе вдова і двоє старших, вже одружених дітей.

Тепер Управа ЛВУ дістала уповноваження скласти заяву, що вся родина сл. п. С. Бандери є вповні матеріально забезпечена і в Німеччині і в Канаді.

закінчення на стр. 39

С. Л.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ ЛІГИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ У ВІКТОРІЇ

26 жовтня, 1975 р. відбулися Загальні Збори Вікторіанського Відділу ЛВУ.

Збори вшанував своєю присутністю голова Головної Управи Ліги д. інж. С. Григорців який очолив ділову президію.

Заступником пресідника вибрано д. С. Пирча а секретарював д. Д. Бурмич.

Почесним гостем був мгр. Ю. Менцінський, член Крайової Управи СУМ. У почесній президії засіли ще: інж. Б. Шемет – голова УГВ, мгр. В. Литвин – редактор "Нашого Фронту", І. Брозницький – голова Шкільної Ради Вікторії, ред. Ю. Венгльовський, др. Б. Умриш, пані Ю. Олійник, інж. М. Сліпецький. Привіти зложили, інж. С. Григорців, інж. Б. Шемет, мгр. Ю. Менцінський, мгр. В. Литвин, ред. Ю. Венгльовський, П. Сорока, пані Ю. Олійник і С. Лисенко.

Звіти подали образ тихої, але заппадливої праці, уступаючої Управи. На Фонд Оборони України – зібрано 6,344.37 долярів, членської вкладки понад 800.00 долярів.

Відділ організував або брав активну участь в таких акціях:

30–ти ліття АБН, Оборона В. Мороза, Оборона Плюща, 15–ти ліття смерти с.п. С. Бандери, 25–ть ліття смерти с.п. ген. Т. Чупринки, День Української Жінки. Відділ брав активну участь в підготові і переведенні Конференції Комітетів Оборони Політично Переслідуваних та інших дрібніших акціях внутрішньої діяльності.

До недоліків, які всюди бувають, треба зачислити незадовільну акцію серед молоді для популяризації наших ідей та зміцнення членства з рядів молоді.

Головою Управи Відділу вибрано д. С. Лисенка а до Управи ввійшли подруга О. Кеніг і д.д. Д. Моравський, С. Гриців, О. Роговий, Б. Лех і П. Шкурат.

Контрольну Комісію очолив д. П. Сорока а д.д. Л. Томин і П. Гундерук членами.

Делегатами на З'їзд Ліги вибрано д.д. С. Лисенка, П. Сороку, ред. Ю. Венгльовського і Л. Томина.

закінчення на стр. 34

ж. РАДІОН

КНИЖКА ПРО ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Харитон Довгалоук. Соколова дочка. (Повість). Видавництво Юліана Середяка, Буенос-Айрес, 1973, 263 стор. Обкладинка Евстахія Загачевського.

Ця повість Харитона Довгалоука заповнює в нашій літературі прогалину про життя українців поселених в Америці. Чомусь роками панувало й ще далі існує переконання, що ЗСА це "мелтінг пот" для поселенців з усіх країн світу. А в цьому творі Х. Довгалоука, побіч основної ідеї твору, змалювати звиродніле життя американської молоді, на прикладі морального звихнення дочки Марка Сокола Катерини, яка пішла до "гіппісів", що Америка далі не перетопила в своєму національному горні ані українців, ані поселенців інших народів, що українці там далі живуть, тримаються своїх традицій, віровизнань, мови.

Порівняти хоч би кількадесятитисячну групу поселених українців в Австралії, групу, яка стала, що так скажу, голосна своєю зорганізованістю в Австралії й поза Австралією. А півтора мільйонна українська спільнота в Америці, в очах людей, які не були там, якби не існувала як зорганізована національна група поселенців.

Якби не голосна Катедра Українознавства при Гарвардському університеті, то по допомогівій акції діпістам ЗУДАК—у й по відкриттю пам'ятника Шевченкові в Вашингтоні "американська Україна" з своєю масою поселенців стала б не завваженою, якби не існуючою.

Правда, хто слідкує за релігійним життям поселенців то знає, що при українських Церквах гуртується основна маса наших поселенців в Америці, а не при якихось загальнонаціональних установах як при Українських Громадах у всіх стейтах Австралії. Тому прогалину про живучість української спільноти в Америці, яка таки існує там і потужніє заповнює в нашій літературі оцей твір Довгалоука. Штрихами в ньому показано наших фермерів, дільниці власників кілька поверхових відпочинкових домів над берегами океану, свої імпрези й українське суспільно-поселенче життя. Все те надовго лишається в пам'яті читана по прочитанню цього твору Довгалоука. У протилежність до часописних вісток, навіть про найголосніші дії, що чомусь на другий день затираються в свідомості, белетристичний твір, талантовито написаний, буде з покоління в покоління освіжувати в свідомості читача життя й діяльність українських поселенців в Америці. Так як твори наших класиків освіжують уяву про життя нашого народу з давно минулих часів.

Під композиційним оглядом цей твір написаний формою новели. Автор скупчується головне на Катерині, Соколовій дочці, всі інші сюжетні дієві особи з'являються одні більше другі менше, що так скажу, мимоходом тому вони не залишаються довго в пам'яті читача. А дії відбуваються дуже жваво з новельними скорочуваннями до найосновнішого й цілий час держать увагу читача навколо того, що далі станеться з Соколовою дочкою Катериною, яка хоче виплатитися з тенет налогу наркотиків і морального упадку між "гіппі".

Натомість такі малюнки як фарма Сокола й його багатства показані туманно. А читачеві хотілося б бачити ту велику фарму, з багатством власника, його щоденню працю, прибутками, щоб переконатися, що він міг отак розкидатися грішми на забаганки жінки й розпещеного життя дочки в школі й поза школою включно з намаганнями витягнути її з багн морального упадку.

(із стр. 20)

люди в політично-громадському житті в загальному, а в Українському Визвольному Фронті особливо.

В заключенні треба ствердити, що молодь у нас є. Потрібно всюди на місцях над нею і з нею відповідно працювати, щоб вона ще більше і численніше, як дотепер, йшла з нами, продовжуючи працю й завдання, які виконує наш Фронт. Треба не лише працювати над молоддю і включувати її в ряди ОУВФ, але також давати молодим передові і відповідальні пости в керівництві і дії.

Рекомендуємо, щоб Ваші молоді провідні люди ввійшли у безпосередній контакт з місцевими крайовими організаціями ОУВФ, ЛВУ і СУМУ, пишучи на нашу адресу.

(із стр. 32)

Голова Головної Управи д. С. Григорців, складаючи побажання новообраній Управі, коротко зупинився над завданням нашої Ліги і ролю, яку вона повинна відіграти в українській спільноті для досягнення нашої мети – здобуття і закріплення Української Самостійної Соборної Держави.

Національним Гимном закрито Збори, а членство, з піднесеним духом, розійшлося у вірі що своєю працею і жертвенністю, у якійсь мірі, допомагає здійсненню наших ідеалів.

С. ГРИГОРЦІВ

УКРАЇНСЬКІ ЛІТЕРАТОРИ В АВСТРАЛІЇ

Про українську етнографічну групу в Австралії можна сміло сказати, що вона є не лише дуже працьовита, але теж високо культурна і талановита. Вона виказує багато якостей, які повинні забезпечити їй спроможність задержати свою ідентичність серед місцевого населення на довгі грядучі покоління. Майже всі роди культурного вияву можна бачити серед українців в Австралії. Одним з таких виявів є праця на літературному полі.

Вже від перших днів нашого поселення в Австралії, а навіть ще на кораблі, в дорозі до цього найбільшого острова-континенту, скитальська українська муза жила і розцвітала.

Серед, на перший погляд, сірої маси бездомних українських скитальців, гонених судьбою по всіх закутах світу, найшлися поети-натхненники, люди таланту і високої культури, що не тільки плекають культуру для себе самих, але також ширять її своїми віршами-піснями між нашим загалом, а навіть передають її народам нашого поселення.

Маю на думці таких наших поетів, що живуть і пишуть в Австралії, як Лідія Далека /дійсне ім'я і прізвище Галина Чорнобицька/, Зоя Когут, Дмитро Чуб /д. ім'я і приз. Дмитро Нитченко/, Василь Онуфрієнко, Таня Волошка, Боженна Коваленко, Клавдія Рошко, Кость Гіммельрайх, Євген Зозе /д. ім'я і приз. Е. Шведченко/, Іван Смаль-Стоцький, Віра Войцехівська і багато інших. Деякі з них пишуть теж прозою, як приміром:

Андрієнко О
Вакулєнко Пилип
Гаран Євген
Домазар Сергій
Дубів Павло
Ліщинський Ярослав
Одлига Юрій

Онуфрієнко Василь
Радіон Степан
Сірко /СІБО/ Боженна
Стоцький Іван
Чуб Дмитро
Шведченко Євген
Яхненко Наталя

виїхали:

Винницька Ірина

Грушецький Неван

померли:

Лазорський Микола,

Литвин Ольга

ПИШУТЬ СПОГАДИ:

Каздоба Кузьма

Хрущевська Анна

з того теж ДЛЯ ДІТЕЙ:

Вакуленко Таня

Гаєвська Лідія

Онуфрієнко Василь

Чуб Дмитро

Волошка Таня

Наріжна Ірена

Чорнобицька Галина

недавно померли:

Дейко Марія

Литвин Ольга

Всі ці люди, це оригінальні поети і письменники, кожний з окремим своїм стилем і тематикою. Деякі з них випустили свої твори окремими збірками-книжечками.

Л. Далека: Легіт і Бризи

З. Когут: Культурні Арабески і Кучерявий Дим,

Д. Нитченко: На гадючому острові та інші,

М. Лазорський написав і видав повісті: Степова Квітка,
Патрійот і Кирило Розумовський.

Іван Смаль-Стоцький: Клепачівський Рейд і інші/.

Деякі друкують окремі свої твори в різних журналах чи часописах тут в Австралії, Канаді і Америці.

Дехто з цих авторів є Членим Американського "Об'єднання Письменників Слово", або належить до Літературно-Мистецького Клубу в Мельборні, що під головуванням Д. Нитченка видає неперіодично альманах "Наш Обрій".

В Аделаїді існує "Мовно Літературний Гурток", який організував підчас II-ого Здвигу Українців в 1973 р. авторську сесію для молодших і зустріч з австралійським поетом і перекладачем Р.Г. Моррісоном.

Заходами Мовно-Літературного Гуртка відбувся 1974 р. "Авторський Вечір", де місцеві автори, Галина Чорнобицька, Віра Войцехівська, Клава Рошко, Пилип Вакуленко, і Євгеній Зозе, з великим успіхом виступали перед широким громадянством Аделаїди.

Знаний австралійський поет і перекладач Р.Г. Моррісон вибрав і переложив на англійську мову деякі поезії 14-ти наших поетів, що живуть в Австралії. Ці переклади вийшли минулого року окремою книжечкою під наголовком: "Австраліас Юкрениен Поетс".

Книжечка в ціні 2 дол. є до набуття в книгарні Фокшана в Мельборні, а також до випозичення з громадської бібліотеки.

Василь ЛИТВИН

В ЧИЙМ ІНТЕРЕСІ?

Від деякого часу слід занотувати позитивне явище в організованій житті української спільноти в діаспорі, – а це є занехання газетної полеміки одних проти других. Заіснував стан неписаного договору "Фейр плей" в еміграційній журналістиці; кожен зрозумів, що в час посиленого терору на рідних землях, русифікації і нищення культурних цінностей українського народу, нам треба концентрувати усі свої сили проти спільного ворога, а не творити внутрішні фронти і роздріблювати свої сили на взаємопожирання.

Очевидно, не всі ще дотримуються засади "фейр плей", ще тут і там появляються пашквілі закукурічених фанатиків, як останні постріли на побоевищі. До таких закукурічених фанатиків належить п. Яків Гвоздецький, лідер гришківської УРДП в Австралії. Недавно попав мені до рук бюлетень тої партії "Основа". На вступі в "Слові до читачів" сказано: вітатимемо статті написані культурним стилем і з дотриманням журналістичної етики". В бюлетені є аж чотири статті Я. Гвоздецького, і про жадну з них не можна сказати, що вона написана культурним стилем і з дотриманням журналістичної етики. Бо якщо такі вирази, як – "нахабство", "політичні примітиви", "пк ~~котип~~ ле" (це епітети для п. В. Онуфрієнка), "бездари", "шукачі грошей" (це про УНРА–ду), "ОУН–івська монопартійна диктатура", "гістерія" (це бандерівці), якщо ці епітети належать до культурного стилю, тоді з логікою п. Гвоздецького щось не в порядку.

І кому там тільки не перепало – і "Вільній Думці", "Церкві і Життя", В. Онуфрієнкові, І. Калічинському, а найбільше попалося зненавидженим ним націоналістам. Закидає Я. Гвоздецький І. Калічинському, що мова в нього не українська, а ось в його статтях рясніє від таких "українізмів": "правельні", замість правильні, "італьянський", замість італійський, "хоть", замість хоч, "зробеш", замість зробиш, і т.д. Лікарю викуй себе самого.

В статті "Нова гістерія старих спасителів України" дописався п. Гвоздецький до таких мудрощів: "ОУН–івський рух виріс на базі вже коротко існувавших на заході Європи націоналістичних – суто тоталітарного спрямовання держав: "Італьянський Фашизм" та "Соц. Націоналізм Німеччини", сам прийнявши ідеологію згаданих держав, спрямовував і українську визвольну боротьбу на шлях чужому духові УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ – тоталітаризму, на шлях ОУН–івської монопартійної диктатури". (Залишаємо стиль і мову оригіналу).

Сказав, що знав, повторив старі заявлені фрази, якими звикли були обкидати ОУН невинисники націоналізму ще в таборах УНРР-и. Було б зайвою витратою часу й наперу входити з ним у дискусію і доказувати, що його писанина від початку до кінця не брехня. Вистачить пригадати, що український націоналістичний рух почав діяти ще в 1921 році, як Українська Військова Організація, а остаточно оформився в ОУН в 1929 році на Віденському Конгресі, отже в час, коли про фашизм чи Націонал Соціалізм (а не Соц. Націоналізм, як пише п. Гвоздецький) у нас ще й чутки не було.

Чваниться цей маленький лідер гаслом своєї партії: "НАШІ КАДРИ ТАМ — ШІД ЕРІДОЮ КІП/Б/У І КОМСОМОЛІУ" і нарікає, що за це "розчіпляли старі-запилені налички". Коли йдеться про "давні-запилені" справи, то у відгребуванні їх перед седе Н. Гвоздецький. Він пориється як курка в смітті і відгребує різні статті з-перед 3-4 років, поміщених у "Вільній Думці" чи деінде, щоби знайти точку зачепу і обляти когось помиями.

В статті про "Еміграційних Шамот" накидається на п. В. Онуфрієнка за його критику М. Хвильового. Я не завжди згоджуюся з п. Онуфрієнком, але в тім випадку він мав повну рацію, що М. Хвильовий не героїчна, а трагічна постать. Він може бути героєм для п. Гвоздецького, а не для українського народу, який він помагав пощеволувати московським наїзникам. В іншій статті накидається він на п. І. Калічинського за це, що він дав правильну оцінку большевицьким фільмам, що їх спроваджує і висвітлює в Австралії П. Кардаш. Обороняючи ті фільми, п. Гвоздецький пише так: . . . "наче ті, що бачили згадані кінофільми, заподіяли велику кривду тим, що ризикуючи як не своїми головами, то своєю свободою, продукували ті фільми для нас". А на іншому місці — . . . "кінофільми викликали в мене гордість за наш народ, який навіть в умовах найжорстокішої окупації, спромігся на продукування таких мистецьких перлин" . . . (Стара окленана пісенька різних радянофілів).

О, свята наївність! Не знаю, яких аргументів треба, щоби переконати Н. Гвоздецького, що ті, які продукують кінофільми для української еміграції, не ризикують нічим, ані своїми головами, ані своєю свободою, бо вони виконують тільки доручення Москви. Сценарії до тих фільмів опрацьовуються в кабінетах КІФ і партії і без їх дозволу не появиться друком ані одно речення, а що ж доперва говорити про фільми. Випродукування фільму це не є то само, що написання захальваної статті. Український парід не тільки що не має жадного відношення до продукції тих "мистецьких перлин" але він навіть їх не оглядає, бо їх в Україні не висвітлюють. Це ствердили понад усякий сумнів українські туристи, що відвідували Україну. А деякі з них, як "Соц", були накручені в мос-

ковській мові, напевно в Москві і доперва пізніше синхронізовані на українську мову.

Нехай п. Гвоздецький відвідує собі ті фільми і розкошується ними та вмовляє в себе і в своїх однодумців, що ті "перлини" то є продукція українського народу. Що ж, вільному воля . . . Уважаємо, що писанина п. Гвоздецького то шкідлива і розкладницька робота і нею не служить він добре ані своїй партії ані тим більше українській спільноті.

(із стр. 31)

Розуміється, що коли хтось хоче післати комусь які-небудь дарунки, особливо тепер під Різдво, то це дуже гарне і благородне діло,

але обов'язком Головної Управи ЛВУ є остерегти і звернути увагу нашому громадянству на ці нові методи ворогів нашого народу – ширити непорозуміння, інтриги і замішання серед нас.

Головна Управа

ЛІГИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Передплату вплатили:

Вікторія: П. Гундерук 7–00, Л. Томин 5–00, С. Бавдик 1–50, П. Конюк 1–50, Д. Сенів 9–00, П. Михальчишин 3–00, С. Пелех 3–00, С. Заблоцький 3–00, В. Головатий 3–00, І. Шух 3–00, В. Вербовецький 3–00, І. Нагіна 3–00, О. Кіпіш 3–00, П. Хом'якевич 3–00, М. Матішак 6–00.

Квінб'єн: 4–50, Ю. Сефанишин 4–50, М. Щербак 4–50, В. Твердохліб 4–50, О. Пукальський 4–50, М. Прус 4–50, О. Петрівський 4–50, М. Надурак 4–50, О. Лисевич 4–50, Д. Лушак 4–50, І. Кулішак 4–50, М. Кородай 4–50, Д. Якимів 4–50, Ф. Яремчук 4–50, Мих. Яцишин 4–50, Мик. Яцишин 3–00, М. Ілик 4–50, М. Грабовський 4–50, В. Домітріяк 4–50, І. Гладенький 4–50, М. Думич 4–50, М. Демчишин 4–50, Н. Вархоляк 4–50, С. Бель 4–50, М. Брумерський 4–50.

П.А: В. Чемний 15–00, І. Чуй 8–30, С. Махник 8–30, О. Дяків 5–00, М.І. Добридень, 4–50, В. Іванів 4–50, І. Весоцький 1–50.

Всім передплатникам дякує адм. Нашого Фронту.

СТЕГВОДАВІН НА ФОНІ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

1. Г. Горбанський.	150	26. Г. Дороцький.	20
2. Ф. МГВ Побел Парк.	150	27. др. Б. Умриш.	25
3. Філія МГВ Саншайн.	100	28. Ф. Злагода.	20
4. Філія МГВ Ст. Албанс.	100	29. С. Каміньський.	20
5. Філія МГВ Ньюпорт.	100	30. В. Юрків.	10
6. Союз України Ардір.	30	31. А. Волошинівич.	10
7. П.П.А. Ардір.	50	32. В. Орач.	10
8. М. Сулима.	102	33. П. Точинський.	10
9. др. Т. Яськевич.	100	34. І. Кріль.	10
10. І. Контик.	100	35. В. Горват.	10
11. В. Янів.	100	36. М. Драмчук.	10
12. М. Василега.	100	37. М. Васильчук.	5
13. В. Теплиця.	100	38. М. Давида.	5
14. П. П.	100	39. Нез Ішши.	5
15. С. Данків.	100	40. П. Кулак.	6
16. А. Матішак.	50	41. А. Радивил.	5
17. М. Камішніи.	50	42. А. Ревекун.	100
18. В. Шеремета.	50	43. І. Круна.	100
19. Ф. Москалюк.	50	44. С. Барилка.	50
20. П. Грудка.	40	45. Р. Нагірши.	25
21. В. Куцук.	30	46. В. Гичка.	20
22. С. Муц.	10	47. А. Пастер.	20
23. Ю. Орінчак.	20	48. В. Вербовецький.	20
24. І. Садовий.	20	49. О. Погочний.	20
25. Ю. Коршняк.	20	50. К. Карпенко.	20

Квінсленд.

1. І. Сметанюк.	00
2. А. Калакуняк.	100
3. П. Біленький.	50
4. К. Пиріг.	50
5. М. Журин.	50
6. Збірка на 21-их уродинах панни І. Благий.	50
7. М. Благий.	40
8. І. Зіненко.	30
9. Г. Гузинюк.	30
10. П. Лапан.	20
11. В. Пиріг.	10
12. В. Рудь.	10

Канбера.

1. інж. М. Місько.	100
2. Управа ЛВУ.	160
3. інж. І. Малешкий.	100

Зах. Австралія.

1. С. Савлущинський.	20
------------------------------	----

Нд. Австралія.

1. Іван Низкогуз.	20
---------------------------	----

Адреси представників Н. Ф.

**O. Rohowyj, 18 Vincent Str.,
St. Albans, Vic., 3021.**

**M. Moroko, 14 Denistone Rd.,
Eastwood, NSW, 2122.**

**M. Dackiw, 3 Rugby Str.,
Croydon Park, S. A., 5008.**

**I. Bileckyj, 36 Randwick Str.,
Oxley, QLD., 4075.**

**Mrs. M. Mencinskyj, 2 Farnley Str.,
Mt. Lawley, W. A., 6050.**

**M. Brumerskyj, 45 Stornaway Rd.,
Queanbeyan, NSW, 2620.**

**P. Zaluckyj, 5 Narambi Str.
Narrabundah, A. C. T., 2604.**

Річна передплата 3—00 дол. Піврічна передплата 1—50 дол.

Ціна поодинокого числа 60 центів

Передплату виплачувати представникам Нашого Фронту, або пересилати
на адресу адміністрації.

АДРЕСИ

Редакції:

**"OUR FRONT"
69 Holmes Rd.
Moonee Ponds, Vic., 3039.**

Адміністрації:

**"OUR FRONT"
7 Maxwell Ave.
N. Altona, Vic., 3025.**

